

CAN – Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning

Klara Norra Kyrkogata 34, Box 70412, 107 25 Stockholm

Telefon 08-412 46 00, Fax 08-10 46 41, can@can.se, www.can.se

2008-02-28

PRESSMEDDELANDE

Skolelevers drogvanor 2007

Ny rapport

Fender E och Hvitfeldt T (2008). *Skolelevers drogvanor 2007*. CANs rapportserie nr 108. Stockholm: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN).

Inledning

I rapporten skolelevers drogvanor undersöks alkohol-, narkotika-, tobaks- och snifningsvanor bland elever i årskurs 9 och gymnasiets år 2. Undersökningen genomförs som anonyma gruppenkäter i klassrummen på ett riksrepresentativt urval. I 2007 års undersökning deltog ca 5 300 elever i årskurs 9 och ca 4 300 elever i gymnasiets år 2.

Resultat

Den positiva trenden med en minskad andel rökare i början av 2000-talet tycks ha avstannat och i vissa fall vänt. Andelen pojkar i årskurs 9 som uppgav att de röker minskade från 30 till 18% mellan åren 1999–2004. Sedan 2004 har dock minskningen avstannat och i stället har andelen ökat något. Bland flickorna har inte andelen rökare ökat, men den positiva trend som gick att finna under 2000-talets början har stoppats och andelen rökare har stabiliserats runt 30%.

De senaste årens utveckling bland elever i gymnasiets år 2 liknar den bland niondeklassarna. Bland pojkarna i gymnasiet ökade andelen som röker från 31 till 36% mellan 2005–2007. Bland flickorna har andelen rökare i stort sett varit oförändrad under motsvarande tid.

Under samma period som andelen rökare ökat bland pojkar i årskurs 9 har andelen som snusar minskat. Även bland flickor i årskurs 9 har andelen som uppgav att de snusar sjunkit, men inte lika mycket som bland pojkarna. Bland elever i gymnasiets år 2 har andelen som snusar legat stabil runt 30% bland pojkarna och 10% bland flickorna under hela mätperioden.

Trots att det sedan 1997 är förbjudet att sälja tobaksvaror till personer under 18 år uppgav cirka 40% av rökarna i årskurs 9 att de köper cigaretter själva. En klar majoritet köper cigaretter i kiosker, andra vanliga inköpsställen uppges vara bensinstationer och närbutiker/jourbutiker.

Hela rapporten finns att ladda ner på www.can.se

Upplysningar om undersökningen lämnas av

Thomas Hvitfeldt, 08-412 46 09

Erik Fender, 08-412 46 10

"Röker du?" Årskurs 9, 2000–2007 och gymnasiets år 2, 2004–2007. Procentuell fördelning efter kön.

År	Årskurs 9								Gymnasiets år 2			
	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-04	-05	-06	-07
Pojkar												
Nej, aldrig rökt	33	32	36	40	45	45	49	47	27	30	30	28
Nej, bara prövat	29	31	32	33	32	31	28	28	34	32	31	30
Nej, slutat	7	6	6	6	4	4	3	4	6	5	5	5
Ja (totalt)	29	30	25	20	18	19	19	20	32	31	33	36
- varje dag	8	7	6	5	4	4	4	4	7	6	6	7
- nästan varje dag	2	3	3	2	2	1	2	2	3	3	3	4
- men bara vid veckosluten	2	2	2	1	1	1	2	.	2	2	2	.
- men bara på fest	11	11	9	7	8	8	7	9	14	16	16	17
- men bara ibland	6	6	5	5	4	5	4	5	6	6	7	8
Ej svar	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Flickor												
Nej, aldrig rökt	33	32	37	39	39	42	44	43	29	29	29	29
Nej, bara prövat	25	25	25	25	27	23	25	23	27	25	25	25
Nej, slutat	5	5	4	5	4	5	4	3	6	5	6	5
Ja (totalt)	36	36	34	30	30	30	26	30	38	41	40	41
- varje dag	12	12	12	10	10	9	7	7	13	15	13	13
- nästan varje dag	3	4	3	3	3	4	3	3	4	4	4	3
- men bara vid veckosluten	3	3	2	2	1	1	1	.	2	2	3	.
- men bara på fest	12	11	10	9	10	11	10	11	14	15	15	19
- men bara ibland	6	7	6	6	5	5	5	8	6	5	6	7
Ej svar	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0

"Var har du köpt cigaretter?" Årskurs 9, 2003–2007 och gymnasiets år 2, 2004–2007. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper cigaretter själva.

	Årskurs 9					Gymnasiets år 2			
	-03	-04	-05	-06	-07	-04	-05	-06	-07
Pojkar, n=	288	281	275	246	254	513	480	396	475
Varuhus/mataffär	34	28	21	24	16	57	60	53	60
Närbutik/jourbutik	52	38	33	34	36	63	65	57	66
Kiosk	75	80	69	66	73	78	79	76	83
Bensinstation	37	30	28	22	24	58	61	55	64
Restaurang	20	11	9	7	7	34	36	29	23
Annat	26	15	19	13	19	25	27	25	28
Ej svar	7	8	23	20	4	14	12	18	5
Flickor, n=	395	417	404	284	290	604	605	495	559
Varuhus/mataffär	19	15	13	17	13	47	47	50	52
Närbutik/jourbutik	34	36	38	34	34	61	57	56	56
Kiosk	83	84	81	75	84	85	82	84	85
Bensinstation	18	18	16	17	12	46	48	45	47
Restaurang	8	9	8	6	7	29	26	17	19
Annat	17	16	15	14	24	16	17	13	20
Ej svar	5	6	11	15	2	8	8	9	3